

MENSVISIE

HANS DERCKSEN

INHOUD

1. INLEIDING.....	3
2. HET EXISTENTIALISME.....	3
3. DE MENS, GESCHAPEN MET EEN DOEL.....	4
4. DE MENS IN ZIJN DRIEVOUDIGE NATUUR: GEEST, ZIEL EN LICHAAM.....	5
5. HET LICHAAM.....	6
6. ZIEL EN GEEST.....	7
7. WAARTOE ZIJN WIJ OP AARDE ?.....	11
LITERATUUR.....	14

1. Inleiding.

In Ps. 8:5 vraagt David:

Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, en het mensenkind, dat Gij naar hem omziet?

In deze psalm is David onder de indruk van Gods machtige schepping en wel in het bijzonder van de sterrenhemel. Hij vraagt eigenlijk: Welke plaats heeft nu die nietige mens in die schepping? In feite geeft hij zelf al het antwoord: hij is bijna goddelijk gemaakt. De mens heeft dus een zeer hoge plaats in de schepping. De bijbelse mensvisie ziet de mens derhalve als zeer waardevol. Dat blijkt trouwens niet alleen uit dit bijbelgedeelte maar uit de hele Bijbel. Helaas worden (en werden) de bijbelse waarheden door de meeste mensen niet gekend of aanvaard en dit is de reden dat men zich aftoet met vragen als: Wie ben ik eigenlijk en wat is de zin van mijn bestaan? Buiten de bijbelse openbaring zijn er op deze vragen eigenlijk geen zinnige antwoorden mogelijk alhoewel dit natuurlijk wel geprobeerd is. Ik zal dit in het bijzonder toelichten aan de hand van een belangrijke filosofische stroming: het existentialisme. Hierna zullen de "zin vragen" bijbels belicht worden zodat we komen tot een bijbelse mensvisie. In het bijzonder zal nog worden ingegaan op de drievoudige natuur van de mens.

2. Het existentialisme.

Het existentialisme behoort tot één van de belangrijkste filosofische stromingen van deze tijd en houdt zich ondermeer bezig met de zin vragen omtrent het bestaan van de mens. Binnen deze filosofie zijn er weer verschillende stromingen en elk van die stromingen heeft weer één of meer vertegenwoordigers. Laten we eens luisteren naar wat een aantal existentiële filosofen ons te zeggen hebben. Deze gegevens ontleen ik aan het belangwekkende boek : " De God die leeft " van Francis A. Schaeffer | 1 |, waarover straks meer.

Karl Jaspers (1883-1969) legt er de nadruk op dat men moet wachten op een niet-rationele existentiële ervaring der transcendentie, die het leven zin moet geven. Deze ervaring kan niet onder woorden gebracht worden maar het hebben van zo'n ervaring maakt het leven zinvol.

Jean-Paul Sartre (1905-1980) heeft gezegd dat we in een absurd universum leven, waarin alles zinloos en ridicuul is. Men moet zich verwerkelijken door te handelen. Het geeft niet hoe men handelt zolang men maar handelt.

Martin Heidegger (1889-1976) concludeerde dat men zich moet verwerkelijken door een vaag gevoel van angst, angst dat buiten het bevattingsvermogen ligt. Het één en ander moge ons wat vaag en onwezenlijk in de oren klinken we moeten wel bedenken dat deze filosofen hun duizenden er mee verslagen hebben.

Karl Barth is degene geweest die de weg tot het existentialisme in de theologie heeft geopend. Zijn navolgers zijn moderne theologen als Reinhold Niebuhr en Paul Tillich. Bij deze theologen worden, in zekere in, wel oude vertrouwde waarheden verkondigd maar ze worden alleen anders uitgelegd. Men leest er eigen gedachten, gevoelens en existentiële ervaringen in. In deze tijd zijn niet weinig

predikanten door deze theologie beïnvloed en het laat zich raden wat voor invloed dit heeft op het kerkelijk leven.

Iemand die de tijdgeest wel heel goed geanalyseerd heeft is de christen-filosoof Francis Schaeffer. Hij toont in het genoemde boek aan, dat er achter de existentiële filosofie een bepaalde manier van denken zit die zich voor het eerst duidelijk manifesteerde bij de Duitse filosoof Hegel (1770-1831). Het past, in het kader van deze inleiding, niet om er uitgebreid op in te gaan maar het is wel belangrijk om er iets van te zeggen. Het is een manier van denken waarbij absolute waarheden gerelativeerd worden. Hierbij wordt het klassieke denkschema van oorzaak en gevolg verlaten in de zin van: Als het ene waar is, is het tegenovergestelde niet waar. Neen, beide versmelten nu tot een hogere waarheid. Om eens een voorbeeld te geven welke invloed dit in de theologie kan hebben geven we het volgende voorbeeld. Tegenover de uitspraak: "De Bijbel is Gods Woord en onfeilbaar" staat "De Bijbel is een menselijk boek vol fouten" Men combineert nu beide uitspraken tot: "De Bijbel is een geïnspireerd boek (evenals de Koran en de Hindoeboeken enz.)".

Schaeffer toont aan hoe deze manier van denken (dit heet dialectisch denken) is begonnen in de filosofie en is doorgedrongen in de kunst, muziek, algemene cultuur en tenslotte in de theologie, met alle gevolgen van dien.

We hebben tot nu toe iets laten zien van niet christelijke visies op de zinvragen van het bestaan van de mens. De antwoorden van de existentiële filosofie zijn niet erg bevredigend. Hoe zou het ook anders kunnen? In Spr. 9:10 staat:

De vreze des Heren is het begin der wijsheid....

Er is echter ook een christelijke filosofie. Hiervoor zij men verwezen naar | 3 |.

3. De mens, geschapen met een doel.

Geen evolutie, maar schepping.

Genesis 1 vermeldt eenvoudig dat God alles geschapen heeft, inclusief de mens. De gedachte dat een geleidelijke evolutie van miljoenen jaren uiteindelijk de mens heeft voortgebracht is volkomen onbijbels. Toch worden er wel eens schedels gevonden die, volgens de moderne dateringsmethoden, honderdduizenden of zelfs wel een paar miljoen jaar oud zijn. De betrouwbaarheid van de dateringsmethoden is echter niet waterdicht. Een andere verklaring, die men ook wel eens hoort dat er een soort "voorschepping" is geweest die weer door God vernietigd is (blijkbaar omdat satan er in huisgehouden heeft). Gen. 1 vers twee zou je dan ook kunnen lezen als: De aarde werd (in plaats van: was) woest en ledig. In chronologische zin zou Adam dan ook niet de eerste mens zijn geweest. Ik acht het niet onmogelijk maar het komt me wel enigszins onwaarschijnlijk over.

Geschapen naar Gods beeld

In Gen. 1:26 staat: En God zeide: Laat Ons mensen maken naar ons beeld ... In het Hebreeuws staat hier voor het woord God: Elohim, dat is een meervoudsvorm van God. Hier is al sprake van de drieëenheid (Het woord zelf komt in de Bijbel echter niet voor).

Wat betekent het, dat we naar Gods beeld geschapen Zijn? De Here Jezus zegt in Joh. 14:9:

Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien.

God, de Vader en God, de Zoon lijken in karakter sprekend op elkaar. Wij vertonen ook soortgelijke karaktertrekken als de Here Jezus in Zijn menselijke gedaante (alleen bij ons zijn ze door de zonde aangetast). Wij zijn dus in het klein (afgezien van onze zonde) wat God in het groot is.

Waarom schiep God de mens?

De vraag die men nu kan stellen is: Waarom schiep God de mens? Het is vaak moeilijk om zulke elementaire vragen goed te beantwoorden. Ik denk dat je kunt zeggen dat God behoefte had aan een relatie met schepselen op een hoog niveau en dat Hij daarom de mens gemaakt heeft. De diepste zin van het bestaan van de mens is ook gelegen in de relatie met God. Zowel het Oude- als het Nieuwe Testament drukken dit op verschillende manieren uit:

Amos 5:4: Zoekt Mij en leeft.

Hosea 6:3: Wij willen de HERE kennen, er naar jagen Hem te kennen....

Fil. 3:8: Voorzeker, ik acht zelfs alles schade, omdat de kennis van Christus Jezus, mijn Here, dit alles te boven gaat.

Rom: 11:36: Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen..

Buiten God is er ook geen zin van het bestaan aan te wijzen, daarom kunnen filosofieën die God niet erkennen ook geen bevredigende antwoorden geven. Nu kan een christen zeggen: Ik heb, toe ik wedergeboren werd, God leren kennen. Dit is waar, maar ook in de relatie met God is groei mogelijk, er is een steeds beter leren kennen van God. Dit beter leren kennen van God moet de hoogste prioriteit hebben in het leven van een christen.

4. De mens in zijn drievoudige natuur: geest, ziel en lichaam.

God schiep de mens naar Zijn beeld en gelijkenis (Gen. 1:26). De gelijkenis is misschien nog opmerkelijker als we ook letten op de drieëenheid. Ook de mens kent, in zekere zin, een drieëenheid. Zie 1 Thess. 5:23:

.... en geheel uw ziel, geest en lichaam moge bij de komst van onze Here Jezus Christus blijken in alle delen onberispelijk bewaard te zijn.

Deze tekst is trouwens de enige in de Bijbel waarin geest, ziel en lichaam in één adem worden genoemd. Het lichaam is ons stoffelijk omhulsel en stelt ons in verbinding met de zintuiglijk waarneembare wereld. Ziel en geest zijn echter moeilijker te omschrijven, nog afgezien van het onderscheid tussen beide. Wat dit laatste betreft hebben er verschillende geestelijke leiders op gewezen dat het van het grootste belang is als de gelovige het onderscheid leert kennen tussen ziel en geest. Dit blijkt trouwens ook uit Hebr. 4:12 waar staat dat het Woord van God vaneenscheidt ziel en geest.

De zojuist besproken 'trichotomie-gedachte', dat is de opvatting dat de mens een drievoudige natuur heeft, wordt lang niet door elke theoloog (o.a. Louis Berkhof) en bijbel-uitlegger gedeeld. Daar tegenover wordt dan de 'dichotomie-gedachte' gesteld die de mens uit een materieel deel, zijn lichaam, en een immaterieel deel, zijn geest, laat bestaan. De ziel zou dan eigenlijk hetzelfde zijn als de geest. Jay E. Adams, een Amerikaans auteur, drukt het als volgt uit: Het immateriële deel van de mens wordt 'ziel' genoemd als er gelet wordt op de relatie met het lichaam en 'geest' als het los gezien wordt van het lichaam (The Christian Counselor's Manual, Michigan, 1978, pag. 437). Persoonlijk spreekt de dichotomie-gedachte mij niet zo aan.

5. Het lichaam.

Ons lichaam is onze 'aardse tent' (2 Cor. 5:1) en deze uitdrukking geeft op zich al aan dat we ons leven op aarde hierin doorbrengen. Het behoeft nauwelijks betoog dat in onze maatschappij veel nadruk gelegd wordt op onze 'buitenkant'. De reclame-, mode- en de filmwereld laten dit ook duidelijk zien. In de Griekse filosofie werd daarentegen het lichaam als iets 'lagers' beschouwd. Het was de gevangenis van 'het hogere': de rede of het verstand.

God vindt ons lichaam niet onbelangrijk, waarom zou Hij ons anders een lichaam gegeven hebben? De Bijbel heeft er ook zeker het één en ander over te zeggen. Zeer opmerkelijk is wel dat de Heer Jezus een lichaam heeft aangenomen ten behoeve van het menselijk geslacht:

Het Woord is vlees geworden (Joh. 1:14).

Ons lichaam is een meesterwerk van 'techniek' en dat is nog zwak uitgedrukt. Wie een beetje studie maakt van bijv. het oog of het oor komt onder de indruk van de zeer verfijnde techniek in deze organen. Ook David drukt in Ps. 139:14 zijn verwondering uit over zijn lichaam en elke christen zal hiermee instemmen.

Toch is ons lichaam, vanaf de geboorte, op weg naar het graf. De Bijbel zegt in Rom. 8:10 dat ons lichaam dood is vanwege de zonde. De zonde, als macht, heeft als 'operatie-basis' ons lichaam. In ons vlees woont geen goed (Rom. 7:18). Deze macht van de zonde zet ons tot daadwerkelijk zondigen aan en pas bij de werdergeboorte wordt de macht van de zonde gebroken (we komen hier later op terug) en komt de Heilige Geest in de gelovige wonen. Zijn lichaam wordt nu een tempel van de Heilige Geest.

Een christen wordt opgeroepen om God te dienen met zijn lichaam (Rom. 12:1). We dienen onze

leden als wapenen van de gerechtigheid ten dienste van God te stellen (Rom. 6:13). Het dienen van God in deze wereld zal nog weleens iets van onze lichamelijke krachten vergen, in het bijzonder door de druk van de vijand. In Rom. 8:11 belooft God ons, dat Hij ons, door de Heilige Geest die in ons woont, de benodigde lichamelijke krachten zal geven. Sommige uitleggers menen dat deze tekst betrekking heeft op een toekomstige opwekking uit de doden. Hoewel de Bijbel daar inderdaad over spreekt is dat niet het onderwerp is dat Paulus hier aan de orde stelt. Bovendien staat er niet 'gestorven lichamen' maar 'sterfelijke lichamen'.

Een christen mag dus rekenen op Gods bijzondere zorg voor zijn lichaam, ook in het geval van ziekte. Dit laatste betekent echter niet dat genezing altijd automatisch volgt. Het onderwerp 'genezing' gaat het bestek van deze les echter te buiten.

Gods verlossingsplan omvat de totale mens: ziel, geest en lichaam. Zoals hierboven uiteengezet heeft God, in deze tijdelijke bedeling, ook voorzien in de noden van ons lichaam. Toch spreekt de Bijbel in Rom. 8:23 over een toekomstige verlossing van ons lichaam. Je zou kunnen zeggen dat dan pas de verlossing compleet is. Bij de wederkomst van de Heer Jezus zullen de kinderen Gods een opstandingslichaam krijgen (1 Cor. 15:35-49). Het zal een verheerlijkt lichaam zijn, veel heerlijker dan ons tegenwoordige lichaam en niet meer aan verval onderhevig! Dank God voor Zijn geweldige verlossingsplan!

6. Ziel en geest.

We beginnen deze paragraaf met een korte omschrijving van wat we in het algemeen onder geest en ziel verstaan.

De geest van de mens.

Dat de mens een geest heeft blijkt o.a. uit 1 Cor. 2:11:

Wie toch onder de mensen weet, wat in de mens is, dan des mensen eigen geest die in hem is ?

De geest van de mens, is dat deel van zijn wezen, dat zich kan oriënteren op de geestelijke wereld. Bij de wedergeboorte wordt de geest levendgemaakt in die zin, dat er nu gemeenschap met God mogelijk is (zie onder wedergeboorte).

Aan de geest worden in het algemeen drie functies toegekend (Zie ook de literatuur |4| en |7|):

1. Het geweten. Ons geweten geeft aan wat goed en kwaad is en is niet gebaseerd op kennis of wetenschap. Zie Rom. 2: 14 en 15, Rom. 13:5, 2 Cor. 5:11.

2. De intuïtie. We weten iets zonder de hulp van het verstand, wil of de emoties. Ons verstand kan ons ons alleen maar achteraf helpen om het te begrijpen. God leidt de gelovige in het algemeen intuïtief. We "voelen aan" wat God wil of bedoelt. Het geweten veroordeelt elk gedrag dat de aanwijzing van de intuïtie niet opvolgt. Een voorbeeld is:

Marc. 2:8: *Hij doorzag terstond in zijn geest*

3. Het Godsverlangen.

Zie bijvoorbeeld

Luc. 1:47: *en mijn geest heeft zich verblijd over God, mijn Heiland,*

Deze functie geldt alleen na de wedergeboorte.

De ziel van de mens.

De ziel van de mens is de zetel van zijn persoonlijkheid en is de verbindingsschakel tussen geest en lichaam. Aan de ziel kunnen we ook drie functies toekennen:

1. Het verstand. Een tekst in dit verband is:

Ps. 139:14. Wonderbaar zijn uw werken, mijn ziel weet dit zeer wel.

2. De wil.

3. De gevoelens. Een tekst:

Luk. 1:46. Mijn ziel maakt groot de Here. (vergelijk met 1:47)

Ziel en geest voor en na de wedergeboorte

Ik volg hier voor een groot deel de vrij heldere uiteenzetting die Andrew Murray over dit moeilijke onderwerp gegeven heeft in zijn boek: *De geest van Christus* |6|. Ook andere auteurs zoals Watchman Nee en Jessie Penn Lewis hebben vrij uitvoerig hierover geschreven. (Zie de literatuurlijst).

In Gen. 2:7 lezen we:

Toen formeerde de Here God de mens uit het stof van de aardbodem (zo werd dus zijn lichaam gemaakt) en blies de levensadem in zijn neus; also werd de mens tot een levend wezen.

In de St. Vert. staat: *also werd de mens tot een levende ziel.* De geest van de mens (de levensadem) komt dus van God. De ziel was de ontmoetingsplaats tussen geest en lichaam en stond met beide in contact. Via de geest had de ziel contact met de geestelijke wereld en met de Geest van God en via het lichaam had de ziel contact met de zintuiglijk waarneembare buitenwereld. De ziel was met gaven begiftigd zoals zelfbewustzijn, verstand, wil en gevoel. Hierdoor wordt de ziel ook in het algemeen gezien als de zetel van de persoonlijkheid, het eigen ik, het natuurlijke leven van de mens. (Daarom wordt in het OT. de ziel ook weleens vereenzelvigd met de gehele mens, zie bijvoorbeeld: Gen. 46:27 en ook Gen. 12:5). De ziel kon dus ook kiezen uit beide werelden wat hij zou aannemen

en wat hij zou verwerpen.

Nu was het Gods bedoeling dat het leven van de ziel vervuld en beheerst zou worden door het leven van de Geest (die in de menselijke geest woont) en de gehele mens geestelijk zou worden.

Dit blijft trouwens ook Gods bedoeling: 1 Thess. 5:23 geeft die toestand weer aan.

Bij de zondeval gaf de ziel van de mens toe aan de verzoeking van de zintuigen en werd er een slaaf van zodat de Geest niet langer regeerde. God trachtte tevergeefs zijn plaats te handhaven, totdat God zei (Gen. 6:3):

Mijn Geest zal niet altoos in de mens blijven, nu hij zich misgaan heeft...

De geest van de mens werd slapend - het vermogen om God te leren kennen en dienen - moest zijn tijd wachten om verlost en levend gemaakt te worden. De ziel regeerde in plaats van de geest en het grote merkteken van alle godsdiensten, zelfs in hun ijverigste streven naar God, is dat het de ziel is, de eigen energie van de mens zonder de Goddelijke geest, die zijn best doet om God te vinden en te behagen.

De geest van de gevallen mens is dus niet meer in staat zich op God te richten. In deze zin zou men de geest van de mens ook "dood" kunnen noemen wat echter niet betekent dat de mens geen geest meer heeft. De geest kan nog volop actief zijn en ook contact hebben met de geestelijke wereld. Het laatste is dan echter de geestelijke onderwereld. Mensen die in deze zin veel geest hebben worden dikwijls mediums en zijn in staat tot het uitoefenen van occulte krachten zoals helderziendheid en toverij. De toestand van de gevallen mens laat zich dus als volgt beschrijven:

- zijn menselijke geest is gescheiden van God en vervreemd van Zijn leven (Ef. 4:18).

- de ziel, verstand, wil en zelfbewustzijn, heersen over het lichaam of: het lichaam met zijn begeerten en lusten heersen over de ziel.

Bij de wedergeboorte wordt de geest van de mens weer "levend" gemaakt terwijl de Heilige Geest weer in de menselijke geest komt wonen (Rom. 8:9 en 10). Zie ook Ez. 36:26

een nieuw hart zal Ik u geven en een nieuwe geest in uw binnenste...

en dan in vers 27:

Mijn Geest zal Ik in uw binnenste geven...

De wedergeboren mens is nu weer in staat tot gemeenschap met God. De Heilige Geest wil nu weer vanuit de menselijke, levendgemaakte geest, leiding gaan geven aan het leven van de christen. Dit gebeurt echter niet zonder de medewerking van de betrokkene. De gelovige moet actief het gebod uitvoeren om de zonde niet te laten heersen in zijn sterfelijk lichaam (Rom. 6:12). De Heilige Geest stelt hem/haar daartoe in staat maar het is aan de gelovige om het ook daadwerkelijk te doen. Gal. 5:16 drukt het op een andere manier uit: Wandelt door de Geest en voldoet niet aan het begeren van het vlees. In ons lichaam huizen lusten en begeerten die ons trachten te overheersen. Ons vlees, met zijn hartstochten en begeerten, dient echter gekruisigd te zijn (Gal. 5:24).

Ik moet hierbij opmerken dat het één en ander niet betekent dat verlangens, lusten en begeerten geen

plaats zouden mogen hebben in een mensenleven. Het gaat er maar om welke plaats ze hebben en of wij erover heersen inplaats dat ze ons overheersen. Zo is het hebben van eetlust een heel gezond teken maar het kan ook een obsessie worden en sexuele begeerte heeft binnen het huwelijk een legale plaats.

Ook de ziel, met het gevoel, verstand en de wil, moet overgegeven worden aan het meesterschap van de Heilige Geest. Hiermee lijkt ook in verband te staan de oproep van de Heer Jezus in Luc. 14:26 dat een ieder die zijn eigen leven niet haat, Zijn discipel niet kan zijn. Het woord dat hier voor leven gebruikt wordt is "psyche" en dat betekent het ziels-leven. De ziel met haar macht tot willen en handelen moet in de dood gegeven worden zodat ze haar ware leven weer kan vinden door de levendmaking en de leiding van de Heilige Geest. In Luc. 9:23 wordt in dit verband zelfs het woord "dagelijks" gebruikt. Het kruis opnemen staat hier in verband met het offer van de ziel en is een zaak van dagelijkse keuze. Eigenlijk betekent het eenvoudig dat ik elke dag mijn eigen ik weer overgeef aan de Heilige Geest, die in mijn geest woont, zodat Hij Zijn heerschappij kan uitoefenen over mijn ziel en lichaam en de situatie van 1 Thess. 5:23 werkelijkheid wordt.

De betekenis van Hebr. 4:12

Nog even iets over de betekenis van Hebr. 4:12:

Want het woord Gods is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard en het dringt door, zo diep, dat het vaneenscheidt ziel en geest

Het is voor de gelovige van groot belang dat hij leert onderscheiden wat uit de geest komt, waar Gods Geest woont, die hem wil leiden en onderwijzen en wat uit de ziel komt die met al zijn eigen gedachten en krachten onderworpen dient te zijn aan de Heilige Geest. Als deze onderworpenheid direct "volmaakt" was dan zou het onderscheid tussen ziel en geest misschien een vanzelfsprekende zaak zijn. De ziel heeft echter zolang geheerst dat het onderscheid tussen de levendgemaakte geest en de ziel nog weleens problemen kan opleveren. Nu verzekert bovengenoemde tekst ons dat door de werking van het woord van God, levendgemaakt door de Heilige Geest, er in ons een scheiding gemaakt wordt tussen het "zielse" en het "geestelijke" en we zodoende zullen weten wat uit de ziel en wat uit de geest is. In Rom. 12:2 staat:

En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt hervormd door de vernieuwing van uw denken, opdat gij moogt erkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallene en volkomene.

Na onze wedergeboorte moeten we nog hervormd worden door de vernieuwing van ons denken, dit gebeurt niet automatisch. We moeten "bijbels" leren denken. Dit gebeurt door de bestudering van Gods woord, door erover te mediteren en het toe te passen in ons leven. Het woord zal in ons dan scheiding maken tussen ziel en geest en we leren dan onderscheiden wat uit onszelf is (onze ziel) en wat uit onze geest is (waar de Heilige Geest woont). Het verstaan van Gods leiding en van Zijn wil is dan veel vanzelfsprekender. Ook bij ons spreken en ons dienen moeten we gaan onderscheiden of het uit onze ziel is (eigen kracht) of uit de geest (vanwaar de Heilige Geest wil inspireren). In 1 Petr. 4:11 staat:

Spreekt iemand, laten het woorden zijn als van God, dient iemand laat het zijn als uit kracht door

God verleent, opdat in alles God verheerlijkt worde door Jezus Christus...

Het spreken in eigen kracht kan mogelijk de prediker verheerlijken, het kan welluidend en prettig klinken, maar het zal het geestelijk leven van de toehoorders niet werkelijk opbouwen (Joh. 15:5). De bron van inspiratie is niet de Heilige Geest en God zal hierdoor ook niet verheerlijkt worden. In Joh. 5:63 zegt de Here Jezus:

De Geest is het, die levend maakt, het vlees doet geen nut, de woorden die Ik tot u gesproken zijn geest en leven.

Hoe belangrijk is het dat de Geest onze prediking levend kan maken zodat we woorden spreken die geest en leven zijn voor de toehoorders ! (Dit geldt natuurlijk ook voor andere situaties, zoals in het pastoraat). Hieraan moet meer gewerkt worden dan aan 'technische spreekvaardigheid' die overigens niet onbelangrijk is. Onze persoonlijke omgang met God zal hiervoor de bepalende factor zijn.

Iets dergelijks kan ook van het 'dienen' worden gezegd. Hoeveel tijd en moeite zouden we onszelf en elkaar kunnen besparen als we dit 'dienen' laten geschieden vanuit de inspiratie van de Heilige Geest. Dingen doen, die God je niet heeft opgedragen, kunnen je bijzonder moe maken en het zal God niet verheerlijken. Hoe belangrijk is het om ook in dit opzicht Gods stem te verstaan !

Samengevat: Het is voor ons zeer belangrijk om het onderscheid tussen ziel en geest te leren kennen. We leren dan wat uit God is en wat uit onszelf is en hierdoor gaan we Zijn wil en Zijn leiding in ons leven ervaren. Ons spreken en handelen kunnen nu onder de controle van de Heilige Geest komen en daardoor ook geestelijke vrucht voortbrengen.

7. Waartoe zijn wij op aarde ?

De twee mandaten (volmachten)

In Gen. 1:28 zegt God tegen de mens:

"Weest vruchtbaar en word talmrijk; vervult de aarde en onderwerpt haar, heerst over de vissen der zee en over het gevogelte des hemels en over al het gedierte, dat op de aarde kruipt."

We noemen deze opdracht wel het **cultuurmandaat** dat God aan de mensheid gegeven heeft. Dit mandaat is nog steeds geldig en geldt voor alle mensen. Je zou erover kunnen discussieren in hoeverre we er iets van terecht gebracht hebben maar het was ongetwijfeld Gods bedoeling dat we deze opdracht in afhankelijkheid van Hem zouden uitvoeren. God zou dan steeds de eerste plaats in de harten der mensen gehad hebben en hoe dit in de loop van de geschiedenis uitgewerkt zou worden weten we niet omdat de zonde zijn intrede deed.

Er is echter ook een andere visie. In de bovenstaande visie gaan we er vanuit dat de aarde onder de macht van satan kwam toen de mens in zonde viel. De andere visie gaat er vanuit dat de aarde reeds onder de macht van satan was. Bij de val van Lucifer werd (!) de aarde woest en ledig. God herschiep de aarde en het paradijs was een soort bruggehoofd van waaruit de mens de aarde moest heroveren. Er staat immers: onderwerpt haar (Gen. 1:28) en dit kan alleen als er tegenstand is. Door

de zondeval is dit plan mislukt en moest God met een ander plan komen: de verlossing door Christus. Tot zover deze visie. Welke visie ook de juiste mogen zijn, in ieder geval geldt nu dat andere plan: de verlossing door Christus. Tegelijk blijft het cultuurmandaat (het beheren van de schepping) zijn geldigheid behouden.

Na de zondeval ging de vanzelfsprekende Godskennis in de mens verloren zodat de Heer Jezus in het NT het *zendingsmandaat* geeft:

"Gaat dan henen, maakt al de volken tot mijn discipelen.." (Matth. 28:19 en 20).

Dit laatste mandaat geldt natuurlijk alleen voor de kinderen Gods.

De bestaanszin- en de bestemming van de mens

We komen nu bij de vraag: Wat is nu de bestaanszin- en de bestemming van de mens? Zoals gezegd hebben alle mensen in principe deel aan het cultuurmandaat alleen kun je dit niet aanduiden als de diepste zin van het bestaan. We hebben al gezien dat deze diepste zin gelegen is in de relatie met de Schepper. Het is daarom geen wonder dat zij, die deze relatie afwijzen, zich vertwijfeld afvragen wat de zin van hun bestaan is. (We laten hier buiten beschouwing de mensen die het evangelie nooit gehoord hebben, zij zullen geoordeeld worden naar wat ze wel geweten hebben). Verder is hun uiteindelijke bestemming de eeuwige scheiding van God. Openbaring 21:14 en 15 spreekt in dit verband over de tweede dood: de poel van vuur. Dit is het vreselijke vooruitzicht voor hen die zich weigeren te bekeren en God ongehoorzaam blijven. God wil echter dat allen tot bekering komen (2 Petr. 3:8) zodat ze eeuwig bij God kunnen zijn. Dankzij het verlossingswerk van de Heer Jezus is dit in principe mogelijk voor ieder mens.

Wat is nu de **zin van het bestaan van een christen hier op aarde**? Ik denk dat we deze zin in drie punten kunnen samenvatten:

1. De relatie met de Vader en de Zoon.

In 1 Cor. 1:9 staat dat we geroepen zijn tot gemeenschap met Zijn Zoon Jezus Christus. In Joh. 4:23 lezen we dat de Vader aanbidders zoekt in geest en in waarheid. Verder lezen we in de Bijbel nergens dat we een speciale relatie met de Heilige Geest moeten onderhouden maar in feite is deze relatie (als het goed is) er altijd. Zie bijv. Joh. 14:16 en 17.

2. Het deel hebben aan het zendingsmandaat.

In 1 Petr. 2:9 staat:

Gij echter zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk Gode ten eigendom, om de grote daden te verkondigen van Hem, die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht..

Wij zijn Gods medearbeiders. Hij gebruikt ons om Zijn Koninkrijk te bouwen en mensen tot Zich

te trekken. Wij zijn het zout van de aarde en het licht van de wereld (Matth. 5:13 en 14). Het is duidelijk dat dit ook een stuk geestelijke strijd betekent (Ef. 6:10-20).

3. Wij worden voorbereid op een taak in de eeuwigheid.

Het klinkt misschien ongelooflijk maar de korte tijd hierop aarde is, in zekere zin, bepalend voor wat we in de eeuwigheid zullen zijn. In 2 Tim. 2:11 en 12 staat:

indien wij met Hem gestorven zijn, zullen we ook met Hem leven; indien wij volharden, zullen we ook met Hem als koningen heersen....

Ik denk dat deze tekst ook al een toepassing bevat voor het heden, maar zeker ook voor de toekomst. Christenen zijn bestemd om in de eeuwigheid met Christus te heersen over de (vernieuwde) schepping! De Bijbel maakt dit op verschillende plaatsen duidelijk o.a. in Dan. 7:18 en Opb. 22:5. De voorwaarde is wel dat we hier leren volharden (in het leven met de Heer). Zie ook Opb. 2:21:

Wie overwint, hem zal ik geven met Mij te zitten op mijn troon....

Ook in de gelijkenis van de ponden in Luc. 19 vers 17 en 18 lezen we dat de gezagspositie in de eeuwigheid samenhangt met de toewijding hier op aarde.

Het één en ander houdt ook in dat God tijdens ons leven aan ons karakter werkt. Het is waar dat we de rechtvaardigheid van Christus als gave ontvangen hebben (Rom. 5:17) en dat we zijn gerechtvaardigd door Zijn genade (Tit. 3:7). Deze rechtvaardigheid is iets dat God ons geeft, éénmalig en voor altijd, het is onze "juridische" status voor God. Hierna moeten we echter in onze handel en wandel toegroeien naar hetgeen we in Christus al zijn. De Bijbel noemt dit heiliging en roept ons op hiernaar te jagen (Hebr. 12:14). We zijn bestemd tot gelijkvormigheid aan het beeld van Zijn Zoon (Rom. 8:29) en God gebruikt allerlei omstandigheden in ons leven om dit beeld steeds meer in ons uit te werken. Dit gaat echter niet zonder onze medewerking (hoe kunnen we er anders naar jagen?). Coll. 3:12 zegt in dit verband: Doet dan aan... innerlijke ontferming enz. Dit is iets wat wij moeten doen.

We merken hierbij op dat er, behalve de al genoemde 'progressieve' heiliging, ook een 'positionele' heiliging is in de zin van: apart gezet zijn voor God (Hand. 20:32, 1 Cor. 1:2).

Wat zal de eindsituatie zijn in deze tijdelijke bedeling? In 1 Cor. 15 vers 28 staat:

Wanneer alles Hem (d.i. Christus) onderworpen is, zal ook de Zoon zelf Zich aan Hem onderwerpen, die Hem alles onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.

Literatuur.

Over het existentialisme en aanverwante onderwerpen:

- | 1 | De God die leeft - Francis A. Schaeffer
- | 2 | De psychonauten zijn geland - Rob H. Matzken
- | 3 | De Wijsbegeerte der Wetsidee - L. Kalsbeek

Over ziel en geest:

- | 4 | The spiritual man - Watchman Nee
- | 5 | Ziel en geest - Jessie Penn-Lewis
- | 6 | De Geest van Christus - Andrew Murray
- | 7 | De mens geest, ziel en lichaam - J.I. van Baaren

Over de bestemming van de christen:

- | 8 | Bestemd voor de troon - Paul E. Billheimer